

יהדות באהבה

נכון לעכשיו

דגל ירושלים

לפני כמאה שנה (התרע"ח), קרא הרב קוק זצ"ל להקים תנועה פוליטית בשם "דגל ירושלים", שמטרתה לצקת את הקודש לתוך מהלך התחיה הלאומית שהיה אז בראשיתו. בראותו כיצד התנועה הציונית מונגת על פי אידיאולוגיה "שדבר אין להם עם הדת" ויסודה הוא חול, ראה בזה הרב זצ"ל סכנה גדולה וחסרון גדול מאוד לתהליך התחיה של עם ישראל בארץ ישראל. שלוש מטרות עיקריות עמדו לנגד עיניו בהקמת "דגל ירושלים". א. מטרה כמותית: לאחד את הציבור החרדי והדתי - שלא הצטרף לתנועה הציונית בגלל ריחוקה מהדת והיהדות - לגוף פוליטי בעל השפעה, שיהיה שותף למהלך התחיה. מהלך שאילו היה מצליח היה מביא לגל גדול של עליה לארץ מקרב הציבור החרדי עוד לפני השואה הנוראה, והיה משפיע על דמותה היהודית של המדינה שבדרך ועל מדינת ישראל היום. ב. מטרה איכותית: להפיח אש קודש במהלך התחיה בראשיתו כי הציונות חסרה את ממד הקודש וראתה בדת עניין פרטי ולא לאומי כללי. אילו היה הרב מצליח בהקמת "דגל ירושלים" - השקפת העולם של מדינת כל יושביה והפרדת הדת מהמדינה לא היתה עולה כלל על סדר היום הפוליטי והציבורי. ג. להביא את האומה והעולם להכיר בכך שתחיית עם ישראל בארצו היא עניין אלוהי, קוסמופוליטי עולמי, כפי שניבאו זאת כל נביאי ישראל, שישראל הם אורו של עולם ככתוב: "והלכו גויים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' ואל בית אלקי יעקב, ויורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים" (מיכה ד, ב). הקמת דגל ירושלים באה להפיח רוח גדולה באומה, ותיתן לה את הכוח והיכולת לעמוד מול לחצי האומות ואויביה, בידעה על מה ולמה קמנו לתחיה והקמנו מדינה.

נכון לעכשיו, ביום ירושלים שעליה נאמר "אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני", עלינו לזכור שירושלים היא עיר הקודש. העיר שבה מתגלה הקודש בעולם. ובשביל שהקודש יתגלה בעולם עלינו לשוב לתוכניותיו של הרב קוק זצ"ל להרים את דגל ירושלים, דהיינו להקים תנועה רוחנית חברתית פוליטית שתצוק תוכן של קודש לתוך כל המהלך של תחיית האומה, ומתוך כך נזכה לראות עין בעין כיצד מתקיימת התפילה "לירושלים עירך ברחמים ותבנה אותה כאשר דיברת".

בברכת יום ירושלים שמח

בציפיה לישועה השלמה

ד"ר הנחן ביאלי

2 השמיטה והיובל וירושלים
 הרב **און טרבלסי**

יובל ממשנת הרצי"ה // הרב **דוד לנדאו**

3 ירושלים - גאון הקודש וגבורת החיל
 אורות הרב קוק // הרב **יורם אליהו**

חינוך הילד מול אסון
 ד"ר **מיכאל אבולעפיה**

4 מ"ה חרי האף הגדול הזה?
 בשביל הנשמה // הרב **ליאור לביא**

5 ראיית הטוב: דרכו של רבי עקיבא
 נתן קוטלר

6 בגללי/ בגללו בנישואין
 זוגיות // **אסתר אברהם**

8 האסון במירון
 הרב **שלמה אבינר**

הננו כואבים יחד עם כל בית ישראל
את האסון הנורא שפקד אחינו במירון
עם מותם של 45 גברים וילדים
שנשמתם עלתה בסערה השמימה
ומנחמים את המשפחות השכולות.

בנחמת ציון ירושלים תנוחמו
דב ביגון ובית מכון מאיר

השמיטה והיובל וירושלים

הרב אורן טרבלסי

והיותה עיר המלכות. במזמור קכב בתהילים נאמר שירושלים מחברת את כל ישראל, "ירושלים הבנויה כעיר שחבורה לה יחידיו". מפרש המלבי"ם: "שאליה ובעבורה יתחברו האברים הפרטים של הגוף הכולל יחדיו להיות גוף אחד". ואמנם מלבד החיבור הכללי שיוצרת ירושלים היא אוצרת בקרבה גם את הכוחות הפרטיים שנמצאים באומה ומרוכזים בשבטים. לכן המזמור ממשיך "ששם עלו שבטים שבטי יה עדות לישראל להודות לשם ה'". גם השבטים, הענפים באים לידי ביטוי בירושלים.

בירושלים מתחברים מעלות השמיטה והיובל. היא עיר כללית שמחברת את כל ישראל לכלל אחד. ולכן נפסק ברמב"ם¹ שירושלים לא התחלקה לשבטים. אך יחד עם זאת אינה מבטלת את הכוחות הפרטיים של כל אחד מהשבטים. המלבי"ם בהמשך דבריו שם מדמה אותה ללב: "והעיר ששם יתקבצו היא כמו הלב שבו תחול רוח החיים המחיה את הגויה ומקרב העצמות המפוזרות עצם אל עצמו". ירושלים אוצרת בקרבה את כל כוחות החיים הפרטיים שבישראל, ומתוך כך היא הלב שזורק את רוח החיים לכל אבר לפי מידתו. גם תפקידו של המלך הוא לאחד את כולם לגוף אחד ויחד עם זאת לא לטשטש את הכוחות אלא לשמור את הצביון המיוחד של כל שבט וכל יחיד. ירושלים היא המקום שנברא מאת ה' להופיע תכונה זאת ולכן היא עיר המלכות. וכפי שהמלך הוא הלב של עם ישראל כך ירושלים היא הלב של ארץ ישראל.

1. שם משמואל, תרע
2. מאמרי הראי"ה 252
3. עולת ראיה א,רג
4. טומאת צרעת ידיא

ביובל לעומת זאת מתגלה סוג אחר של קשר בין ישראל לארץ. הרב קוק זצ"ל² מביא שיטה של אחד הגאונים, שגם היום יש לכל יהודי חלק בארץ ישראל ששייך לו. ואפילו אם האדם לא גר כלל בארץ ישראל הוא יכול להשתמש בקרקע שלו לעשות קניין. לאור זה מתחדדת השייכות של כל יחיד לארץ. לכל אחד ארבע אמות משלו בארץ, שהן קשורות ודבוקות לנפשו באופן עצמי ומהותי. לכל אדם מישראל נפש שונה, עם תכונות אופיי שונות ומיוחדות. ולפי המיוחדות של כל אחד, כך נקבעה נחלתו בארץ ישראל שמתאימה לנפשו בצורה מושלמת. הרמב"ן מסביר שיובל מלשון הובלה. עיקר עניינו של היובל שבשנה זו הדברים מובלים חזרה למקומם הראוי להם. עבדים מישראל שהיו משועבדים לאחרים יוצאים לחופשי וחוזרים למשפחתם ולנחלתם המיוחדת שהיא המקום הראוי להם. וכן הקרקעות חוזרות לבעליהן הראשונים. לכל פיסת קרקע בארץ ישראל יש בעלים אשר להם שייכת הקרקע מצד האמת ולא יכול להיות שתעבור לאדם אחר לצמיתות, אלא חייבת לחזור לבעליה המקוריים שאליהם היא שייכת. בתפילת שחרית אנו אומרים את הפסוק "לך אתן ארץ כנען חבל נחלתכם". מבאר הרב זצ"ל³ ששתי הבחינות רמוזות בו. הפסוק מתחיל בלשון יחיד "לך אתן". כי הפנייה כאן היא לכלל ישראל, "ארץ ישראל מתאימה לכנסת ישראל בכללותה". ומסתיים בלשון רבים "חבל נחלתכם". כי "עם זה היא מתאימה גם כן לחייהם של כל הפרטים, של כל יחיד ויחיד מישראל לפי ערכו, לפי מידתו ומהותו". לאור ההבנה של הקשר הכפול הקיים בין עם ישראל לארץ ישראל ניתן להבין את מעלתה של ירושלים

פרשת בהר עוסקת בהרחבה בשתי מצוות השייכות לארץ ישראל, שמיטה ויובל. בשנה השביעית חלה שנת שמיטה בה שובתים מעבודת הקרקע. ולאחר שבעה מחזורים כאלו מגיעה שנת החמישים שנת היובל. במפרשים מובא ששתי מצוות אלו מבטאות את הקשר של עם ישראל לארץ ישראל, כאשר כל אחת מדגישה צד אחר בקשר.

בהתבוננות בפסוקים ניתן לראות שהתורה מתנסחת בסגנון שונה בכל אחת מהמצוות. **בשמיטה**, התורה מצווה בלשון יחיד "שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמור כרמך". ואילו **ביובל** עיקר הציווי בא בלשון רבים. "ויקדשתם את שנת החמישים", "ושבתם איש אל אחוזתו" ועוד. בכמה מקומות רואים שכאשר התורה פונה בלשון יחיד כוונתה לכלל ישראל, לכן פונה בלשון יחיד כישות אחת כללית. וכאשר התורה מדברת בלשון רבים כוונתה ליחידים שמרכיבים את הכלל, כלומר לכל יחיד ויחיד בפני עצמו. לאור זאת עולה שהשמיטה מבטאת את הקשר של כלל ישראל לארץ, ואילו היובל את הקשר של כל יחיד ויחיד. ארץ ישראל ניתנה לעם ישראל כעם, ושנת השמיטה מבליטה את הצד הזה. מתגלה הקשר הכללי של האומה אל הארץ. לכן יד כולם שווה בה. התבואה והפירות אינם שייכים לאדם פרטי, אלא כל היובל הפקר ושייך לכולם. הקרקע הפרטית של כל אחד הופכת להיות שייכת לכלל, כולם יכולים להיכנס וכולם יכולים לאכול.

יובל

כמו שיש ספירת העומר, כך יש ספירת שנים של היובל. הספירה הזאת מגלה את השייכות של העם לארץ, לכל שבטיו ולכל פרטיו. מתוך כך מגיעים לשנת החמישים, שהיא השכלול הגדול של הופעת כלל ישראל. על גבי היסודיות של השמיטה, יש עוד לעילא ולעילא: "ושבתם איש אל אחוזתו". הכל חוזר לעניין אחד: הקביעות הקרקעית, הנצח. "והארץ לעולם עמדת" - אחיזתנו האלוקית בקרקע האלוקית הזאת לעולם עומדת, ומזה נמשכים פרטי הלכות וגוונים. כך נוצרנו מקדם: "מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ", באחיזה דבקותית של כל עם ישראל בכל שיעור קומתו השלם, בכל ארץ ישראל בכל שיעור קומתה השלם, "ובכל ארץ אחזתכם, גאֵלה תתנו לארץ". מתגלה עם ישראל בכל חירותו - "ויוצא את עמו ישראל מתוכם לחירות עולם".

אנחנו עם של עבדים משוחררים. מיהו האדם האמיתי? האדם המשוחרר ולא האדם המשועבד; לא שעבוד צבורי חברתי, ולא שעבוד אישי פרטי. יש שעבוד חיצוני לגויים ויש שעבוד פנימי, כהגדרת חז"ל: צדיקים ליבם ברשותם, ורשעים ברשות ליבם². "איזהו גבור, הכובש את יצרו"³. הצדיקים הם גיבורים

ושולטים. וכן בדברי קודש של ספר הכוזרי: "החסיד הוא המושל בחושי וכוחותיו הנפשיים והגופיים ומנהיגם... והוא המוכן לממשלה"⁴. מתוך שהוא שולט ומנהיג את עצמו, הוא יכול להנהיג את אחרים. ו"אין חירות אלא תורה", לכן, מיד אחרי יציאת מצרים מתגלה עניינו של העם הזה במעמד הר סיני ומתן תורה: "כי לי בני ישראל עבדים", "עבדי הם ולא עבדים לעבדים"⁵. עבדות היא שעבוד לדבר חיצוני; כגון: גויים או חולשה של תאוות. יש מאמר חז"ל: "לא יהיה בך אל זר" - איזהו אל זר שבגופו של אדם? הרי אומר זה יצר הרע⁶. כל "אורות התשובה" מלא מזה: הבריאות של האדם מישראל תלויה בחירות מחולשות ומתאוות. הגדרת האדם האידיאלי, ה"קדושה", הישראלי היא: גיבור בקדושה, גיבור בחירות.

חירות זו מתגלה בהדרגה; כל שנה, כל שבוע שנים עד הקומה העליונה של יובל. בשיא העליון של שנת החמישים, "ושבתם איש אל אחוזתו ואיש אל משפחתו תִּשְׁבוּ". מתוך שלמות הדבקות שלכם בקרקע המיוחדת לכם, מתוך היצירתיות האלוקית מקדם, מתגלה בריאות סידור כל שבטי ישראל. ביום

ממשנת הרצי"ה

הרב דוד לנדא

הכיפורים של שנת היובל, מתגלה ההיקף הגדול הכללי ביותר: "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ד' תטהרו"⁷. ביום הזה מתגלה האחיזה היסודית של כל מיני אנשים שבישראל. כל מיני עבדים וחלשים, מסובכים ונחשלים שבישראל, חוזרים אל מקור החירות היסודית של כלל ישראל: "ביום הכִּפּוּרִים תעבירו שופר בכל ארצכם... וקראתם דרוֹר בארץ לכל יִשְׁבִּיה". יש ביום הכיפורים הזה מצוה מיוחדת ממקור הנהגה של תורה: דרוֹר! אחיזה ב"קרקעיות" לכל מדרגותיה. ומזה נמשכים כל מיני פרטי מצוות ודקדוקים: "איש אל משפחתו תִּשְׁבוּ". כולם חוזרים לבריאותם היסודית הכללית⁸.

1. קהלת א' ד'
2. בראשית רבה פרשה ל"ד י'
3. אבות פרק ד' משנה א'
4. כוזרי מאמר ג' ה'
5. בבא מציעא דף י' עמ' א'
6. תהלים פ"א י', שבת דף ק"ה עמ' ב'
7. ויקרא ט"ז ל'
8. ע"פ שיחות הרצי"ה ויקרא עמ' 266-270.

גאון הקודש וגבורת החיל

הוא יסד תנועה שנקראה 'דגל ירושלים' ומטרתה היתה להראות את צד הקודש שבתהליך הגאולה. "הציונות החילונית כשהיא לבדה, לא תוכל למצוא את המפתח, לא לנשמת האומה...". "מראשית תולדותינו התבלט השם ציון כביטוי מלכותנו ואילו ירושלים מבטאת את המטרה של קדושתנו".

לכן קורא הרב "עלינו לשאת את דגלנו, את דגל ירושלים, אשר על ידו ינשא דגל ציון... ציון תפדה בעת אשר אור ירושלים יופיע - שאיפת הממלכה... תגלה בעולם, בעת אשר עריגת בניין בית מקדשנו ותפארתנו תצא ממחבואי הלב" (איגרות ח"ג).

ואכן כפי שחזה הרב, תהליך גאולתנו החל עם הקמת המדינה בגבורה גדולה, אשר ביססה את בניין הארץ והופיעה בלבוש חול. כל התהליך הזה קיבל את מדרגת הקודש שלו במלחמת ששת הימים עת הדהדה הקריאה "הר הבית בידנו". וכך היה מתבטא רבנו הרצ"ה, "מה באייר עד כ"ח באייר זו בחינה של 'מעלים בקודש'". ועל כך אנו באים ומוודים לה' יתברך בהלל והודיה ביום ירושלים, ומוסיפים הודאה על כל הניסים המופלאים שחזינו במלחמה זו.

הקודש פסקה ואנו נודדים בחשכת הגלות. וכן נסתלקה מאתנו גבורת החיל - היכולת להעמיד ממלכה ששולטת על הארץ ואנו הולכים כצללים בארצות הנכר. שתי המתנות הללו, שהרב מגדיר אותן כהקדושה והגבורה, נותקו זו מזו ובמקום גאון הקודש הופיעה בגלות טומאת הכפירה, ותחת גבורת החיל, הופיעה רשלנות ומורך לב.

אבל, אומר הרב, "לא נגעני נשמה הם מראות הנגעים הללו, נגעני עור המה, בתוכיות נשמת עם קדוש, נשמת אלוקים חיים בוערת בעוז גבורתה". וכאשר רוח התחיה תגיע לשערי ירושלים, הוא ידע ויכיר שהגיעה העת לעמוד על רגליו, לנער את שכחת אלוקים שהייתה לו וכן את הרשלנות שעטפה אותו ולקבל שוב יחד את שתי המתנות הללו - הקדושה והגבורה, גאון הקודש וגבורת החיל. ולכן בהגיע זמן התחיה, אומר הרב, הקול קורא לנו: 'בנו את ירושלים שכלולה ופארוה', ומתוך הקדושה אשר מתבטאת בירושלים נעמיד גאולה שאינה שוכחת שום תכונה ובונה את החול והקודש גם יחד. (מאמרי הראי"ה עמ' 298).

במאמרים ואגרות נוספות ביאר הרב את דבריו,

בהקדמה לספרו 'מוסר אביך' מלמד הרב קוק שהאדם צריך לברר לעצמו, את מעלת האדם, את מעלת ישראל ומעלת הארץ הקדושה, ואת ההשתוקקות לבניין המקדש ולרוממות ישראל בעולם. שהרי, אומר הרב, חז"ל לימדו על הפסוק 'ולעובדו בכל לבבכם', שעבודה שבלב זוהי תפילה, ואם האדם לא ישכיל ללמוד את מעלת הארץ הקדושה "איך יתפלל על בניין ירושלים, והתפילה הלא היא דווקא מקירות הלב, כשמרגיש שהוא חסר בדבר".

במאמר שכתב לפני כמאה שנה מסביר הרב קוק בעמקות את ייחודה של ירושלים, ודבריו מקבלים אור וביאור לנוכח ימי התשועה שזכינו להם שנים רבות אחר-כך.

"שתי מתנות טובות נשתלמו לנו במלואן מירושלים עיר מקדש מלך: גאון הקודש וגבורת החיל...". ירושלים כבירת ישראל ומלכי בית דוד, ביטאה שתי תכונות, את הקודש והמקדש שבתוכה, ואת גבורת החיל כבירה וכממלכה. מאז שחרב המקדש ואתו ירושלים, נחשכו שני המאורות הללו, גאון הקודש שחסר - מתבטא בסילוק הנבואה. רוח

ד"ר מיכאל אבולעפיה

הסברים פשוטים, ברורים, תמימים. אסור לו לילד לקחת אשמה על שום מציאות אלא רק להפוך את המציאות למורה דרך: לא למה זה קרה אלא לשם מה, מה אני עושה עם זה, איך אני מתקדם מזה בחיים, איך אני מטיב יותר עם הזולת, מה אני לומד מזה וכו'. אין כאן שאלות של אמונה כי הוא ה' הוא כולו טוב, אלא עלינו ליצור כלים להכיל את הטוב הזה, וזה בדרך של שאלות מצמיחות.

עלינו להימנע ממסכים ככל האפשר. לא עוזר לראות שוב ושוב איך הכל נופל, איך הפצוע נפצע, איך האלונקה נראית... נתמקד בלעזור לו לשמור על אורח חיים בריא, על שעות שינה מסודרות, להירדם עם ספר, עם מוזיקה, להימנע ממאכלים כבדים לפני שינה, מקפאין אחרי 16:00. עיסויים לפני שינה, אמבטיה, ואפשר שהערב יוקדש ליצירה.

רק אם אנחנו מזהים התנהגות לא רגילה אפשר לשאול: מה שלומך? שידע לתמלל רגשות, אבל לא כל היום, ולא כל יום. אפשר לעשות אתם גם פעילות יוצאת דופן כמו טיול אתגרי אצל מתבגרים, או הכוונה של הכוחות לעזרה לזולת. לשמור על אינטראקציה חיובית ככל האפשר בלי ביטויים כמו 'זה שום דבר, זה יעבור', וגם לא 'אני מכיר מצבים כאלה שלא עוברים', וגם לא בהשוואה לאחרים 'יש לך מזל שיצאת בזול מהאירוע שעברת, פלוני כמעט לא קם מאז...'. אלא תמיד מילות עידוד, או 'אני כל כך מבין שקשה לך, אבל...! ולפעמים הילד, הנער, זקוק גם לתמיכה מקצועית, ואין בזה בושה.

והחשיפה למוות, אבל בדרך כלל בגיל 10 מושג המוות הוא מושג שלם של מצב סופי של אל-חזור. רוב המצבים שאחרי טראומה חולפים, והיות שהנפש של הילדים רכה היא נתונה לשינוי מהיר

מחדש. אבל אם הנפש לא תטופל האירועים הטראומטיים עלולים להירשם בגופו של הילד. לכן עלינו ללוות אותם, לעזור להם, להחזיר להם

את תחושת הרצף של החיים שאבדה להם. הם צריכים חיבוק, חימום נכון של הגוף, ארוחות מפנקות, תזונה בריאה. לכוון אותם להתעמלות, גם לרכיבה באופניים, אולי טניס, כדור רגל, כדור סל, טניס שולחן. לדאוג שישמרו על שעות שינה מתאימות, שכן השינה היא מלשון שינוי והחלום הוא מקור להחלמה. ילדים גדולים, מתבגרים, מכונים לתרגיל יוגה, מדיטציה דרך חיבור לקרקע, מיינדפולנס. עלינו לעזור לילד לחזק את חיי חברו, ובעיקר לא להתפעל מהסימפטומים אלא לראות כיצד הם הולכים ופוחתים בהדרגה.

על ההורים להראות הרבה רוגע, ולעזור להם לפתח אסטרטגיות שונות, הכוללות גם היסח הדעת שהרי נפש הילד פרגמטית והוא צריך לחזור לשגרה של חיים בלי הרבה 'חפירות'. עלינו לאפשר להם להיפגש עם הכאב, לפעמים דרך ציור או דרך תמלול רגשי. הילדים שלנו צריכים

הורים הם המטפלים הטובים ביותר לילדיהם. כשמתרחש אסון כפי מה שהיה במירון אנחנו צריכים ללמוד איך להכיל את המצב של הילד. ובכלל, אין כמעט ילד שלא חווה אירוע טראומתי

בילדותו: אובדן אדם, גירושין, פיגוע, אסון טבע, חרם כיתתי, תאונה וכד'. לילדים יש כוחות ריפוי מאוד עוצמתיים ומהירים ועלינו ללמוד לגייס אותם. גם אצל

פעוטות יש ביטויים ברורים מאוד למצב נפשי אחרי טראומה, כמו רגרסיה התפתחותית, 'התנהגות חזרתית' של האירוע עם משחקים שממחישים את האירוע למשל, לפעמים חזרה של פחדים שחלפו ולפעמים נדודי שינה וסיוטים. אצל הילדים היותר גדולים יש לרוב הכחשה עם ניסיון לשדר 'עסקים כרגיל', שלפעמים מתלוות אליה הפרעת קשב וריכוז, נטייה גוברת לאלימות או הסתגרות חברתית ורגשית, נטייה להתנהגות מסוכנת, התפרצויות זעם, רגישות לרעש, פלשבקים, סיוטים, הימנעות מעשייה, תלונות גופניות רבות, כאב ראש, כאב בטן, ניתוקים ועוד.

ובכלל מה מבין הילד ממושג המוות? רק בגיל 4-5 מתעניינים ושואלים על המוות, אבל לפני כן לא מבינים כל כך במה מדובר. יש כמובן הרבה מאוד הבדלים בין ילד לילד לפי רמת הסקרנות

על "מסע המחנות" של ימיו ("מסע המחנות", מאמרי הראיה):
 "דומה לנו שהננו מחולקים לשני מחנות. תמיד רגילים לצלצל אצלנו בשני השמות המהירים את הקהל שלנו בכלל, והם "חרדים" (בלשון ימינו, 'דתיים') ו"חפשיים" (בלשון ימינו, 'חילוניים'). שמות חדשים אשר מאז לא היו רגילים להיות מתבטאים אצלנו כלל.

ידענו שאין בני האדם שוים במדרגותיהם, ביחוד כמה שנוגע לתוכנם הרוחני, שהוא יסוד החיים, אבל שיהיה שם מוגבל ומיוחד לכך המתאר סיעות ומפלגות, מזה לא ידענו... וכדומה שבזה ודאי יש לנו לומר שהימים הראשונים היו טובים מאלה, והלואי שנוכל להשכיח מאתנו, בכלל, את אלה שני השמות העומדים לנו לשטן על דרך החיים האיתנים והטהורים הראויים להיות שבים אלינו באור ד' אשר יאיר לנו".

הרב קוק מתאר במאמרו את מלחמת המחנות של ימיו. כל מחנה בטוח שהאמת והצדק אצלו ורק אצלו, ושהבעיות נמצאות רק בקרב המחנה השני, מה שמונע כמובן מכל צד לקיים בדק בית פנימי בקרב מחנה

הרב קוק מתאר במאמרו את מלחמת המחנות של ימיו. כל מחנה בטוח שהאמת והצדק אצלו ורק אצלו, ושהבעיות נמצאות רק בקרב המחנה השני, מה שמונע כמובן מכל צד לקיים בדק בית פנימי בקרב מחנה: "וכל אחד ואחד הוא מרוצה מעמדתו, הרי הוא סותם את הדרך של התיקון ושל ההשתלמות משני הצדדים... ונמצא, שמכאן ומכאן הננו עומדים קרחים, ומוצא לרפואת מכאובינו הנפשיים מאין יבוא?"

את דבריו חותם הרב קוק במשאלה ובקשה: "נִתְּנָדֵעַ אִישׁ אֶל אֶחָיו בְּשֵׁם יִשְׂרָאֵל הַכֹּלֵל, לֹא בְּשֵׁם מַפְלָגָתִי וּמִחְנֵתִי. נִדַּע, שִׁישׁ לָנוּ בְּכָל מַחֲנֵה הָרֵבָה מֵה לְתֵקֵן וְהָרֵבָה מֵה לְקַבֵּל מֵהָאֱוֵר וְהַטּוֹב זֶה מִזֶּה, וְאִזּוּ תוֹפִיעַ עֲלֵינוּ הָאוֹרָה הָעֲלִיוֹנָה הַכֹּלֵלִית אֲשֶׁר בָּהּ נִשְׁעָה תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים..."
 אולי יומה של העיר שחבורה לה יחדיו, העומד בפתח, הוא הזדמנות לבחון כיצד נוכל להקים בלבבות שלנו סוף סוף ממשלת אחדות. בינתיים, אנסה לפחות בלב שלי.

הדברים להלן הם אסיף קטנטן ולא מייצג של קולות שונים שנשמעו בשבוע החולף, בעקבות האסון הנורא והמזעזע במירון; "השוטרים אשמים במחדל", ומנגד - "אסור להאשים את המשטרה בשום אופן, הם מנעו אסון גדול יותר".
 "ראוי למנהיגי הציבור החרדי לעשות חשבון נפש - אמיני ונוקב.

על הדרך בה הם מובילים את הציבור שלהם". ומנגד - "רבי שמעון ממש זרק אותנו".

השתתפתי באחת ההלוויות קורעות הלב שהתקיימה במוצאי השבת שעברה. בצאתי ממנה, באישון לילה, מגשש את דרכי החוצה בעלטה מבית העלמין, חלפתי על פני הלוויות אחרות, ואף הסעתי בשווי חברים של אחד הנספים מהלוויה אחרת. ליל בלהות. והלב כמו ממאן לקבל את המציאות המסויטת. אוסף את עצמי בקושי מהמיטה בבוקר המחרת, מנסה להבין האם כל זה היה מציאות או רק חלום רע. ולא. השברים נותרו כשהיו. ואני אנה אני בא.

הספינה לא רחבה

בתוך ים המקורות והסגולות שנקשרו ככתר סביב רבי שמעון והעליה למירון, צף ועלה לנגד עיניי השבוע מקור אחד שקצת נזנח ושעליו היה חוזר מורי חותני הרב אלישע זצ"ל פעמים רבות מאוד:

"הָאִישׁ אֶחָד יִחְטָא וְעַל כָּל הָעֵדָה תִּקָּצֵף" (במדבר טז, כב) - שְׁנֵה ר' שְׁמֻעֲזָן בֶּן יִיחִיאִי: מְשַׁל לְבָנֵי אָדָם, שְׁהֵיוּ נְתוּנִים בְּסִפְיָהּ. נִטַּל אֶחָד מֵהֶם מִקִּדְּחַ וְהִתְחִיל קוֹדֵחַ תַּחְתָּיו. אָמְרוּ לוֹ חֲבֵרָיו: לָמָּה אַתָּה עוֹשֶׂה כֵּךְ? אָמַר לָהֶם: מָה אֶכְפֹּת לָכֶם, לֹא תַחְתִּי אֲנִי קוֹדֵחַ? אָמְרוּ לוֹ: מִפְּנֵי שְׁהֵמִים עוֹלִין וּמְצִיפִין עָלֵינוּ אֶת הַסִּפְיָה" (מדרש ויקרא רבה, פרשה ד, דרשה ו; מדרש ילקוט שמעוני, ירמיהו, רמז שלד).

הבסיס ממנו מתחיל המדרש הוא הפסוק בירמיהו: שְׁנֵה חִזְקִיָּה: "שֶׁה פְּזוּרָה יִשְׂרָאֵל" (ירמיה נ, יז) - מֵה דָּרְכוּ שֶׁל שֶׁה לֹקָה בְּאֶחָד מֵאֲבָרָיו וְכָלֶם מְרִגִּישִׁים, כֵּךְ הֵם יִשְׂרָאֵל, אֶחָד מֵהֶם חוֹטֵא וְכָלֶם מְרִגִּישִׁים".

השבוע, לא היה אחד שלא הרגיש, ובכל זאת, הצעקות וההאשמות שנזרקו לחלל האוויר הציבורי היו כאילו אנחנו לא שה שאחד מאבריו לקה. על שאלת הקודח התמוהה: "מה איכפת לכם, וכי לא תחתיי אני קודח?" היה נוהג מורי חותני הרב אלישע זצ"ל לומר:

"אילו הייתם מתעניינים בי אולי הייתם שואלים אותי לפני שאני קודח, מה אני עושה, מה קורה איתי..." ואילו את תשובת השואלים היה מסביר כך: "אתה באמת לא מעניין אותנו, אנחנו דואגים לעצמנו, אתה פשוט כמו מי שמפריע לנו את המנוחה בין שתיים לארבע" (מתוך "מדור לדרור" עמ' 394-392).
 ערבות הדדית קשורה, בראש ובראשונה כך נדמה לי, בשאלה: עם מי אני מוכן בכלל להיכנס לאותה ספינה?

למה לא תחתיי תלפ"א

מיד בהיודע קביעת יום האבל הלאומי בכ' אייר, נזכרתי בהופעתו הראשונה של התאריך הזה במקרא: "וְהָיָה בַּשָּׁנָה הַשְּׁנִית בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בְּעֶשְׂרִים בַּחֹדֶשׁ נִעְלָה הָעֵנָן מֵעַל מִשְׁכַּן הָעֵדֻת. וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִסְעֵיהֶם מִמִּדְבַּר סִינִי וַיִּשְׁכְּנוּ הָעֵנָן בְּמִדְבַּר פָּאָרָן" (במדבר י, יא-יב).

זהו תאריך המסע הראשון של בני ישראל במדבר, לעבר ארץ ישראל, לאחר חנייתם למעלה משנה קודם לכן סביב הר סיני. מחנות ישראל יוצאים משטחי הכינוס ומסתדרים, איש על מחנהו ואיש על דגלו, כדי לצאת אל עבר היעד המבוקש.

מסע המחנות הזה, הזכיר לי את דברי הרב קוק, שנכתבו לפני כתשעים שנה,

מחזמת לשנה של חיפוש וגעגוע
מפגש חי ומתחדש עם עצמך
שנה של לימוד תורה
בירושלים

**"אושר האדם
תלוי הוא
בשימת הלב
לתביעותיה
של הנשמה"
(שמונה קבצים ח')**

בואי להיות חלק ממכון אורה!

יום הכרת ביום רביעי א' סיוון | 11:00 עד 16:30
ננפי נשרים 3

שיעורים -> ראיונות -> פאנל בוגרות

מחכות אים!! ההרשמה באתר

לפרטים | שירה 052-4337331

"מגוון תוכניות נפתחו להרשמה לשנת תשפ"ב -
תוכנית מלאה • תוכנית אלול • יום לימוד לנשים • תוכניות שילוב ועוד ...

ראיית הטוב: דרכו של רבי עקיבא

הפועל שלימד זכות

המיוחד בסיפור זה הוא שרבי עקיבא עלול היה להתיימשך מראש ולומר שבגיל ארבעים אי אפשר להתחיל ללמוד קרוא וכתוב וללמוד תורה. אך רבי עקיבא נתן אומן בעצמו שהוא מסוגל ללמוד תורה ובעצם דן את עצמו לכף זכות. הייתי רוצה להציע שהיכולת המפעימה של רבי עקיבא להאמין בעצמו ולדון את עצמו לכף זכות, קשורה לסיפור שאירע לפני כן כשעבד אצל בעל הבית ודן אותו לכף זכות, ואם כן כדברי חז"ל "הדן חברו לכף זכות דנין אותו לזכות" - הוא דן את עצמו לכף זכות.

תחנה שנייה: האמון של רחל

רחל דנה את רבי עקיבא לכף זכות ואף שבאותו הזמן לא היה גדול בתורה, היא ראתה את מידותיו הטובות "דהוה צניע ומעיל" [=שהיה צנוע ומעולה] והאמינה בו שהוא מסוגל לגדול בתורה (כתובות סב, ב; נדרים ג, א).

חז"ל אמרו שהדן את חברו לכף זכות ידונו אותו לכף זכות, ואם כן ייתכן שהסיפור שרבי עקיבא בצעירותו דן את בעל הבית לטובה הביא לכך שרחל דנה אותו לטובה והאמינה בפוטנציאל הגלום בו.

תחנה שלישית: ראיית הטוב בעם ישראל

במשנה בבבא קמא נאמר לגבי החובל בחברו שחייב לשלם לחברו, "אמר ר' עקיבא: אפילו עניים שבישראל רואין אותם כאילו הם בני חורין שירדו מנכסיהם, שהם בני אברהם יצחק ויעקב" (משנה בבא קמא ז, ב).

1) הביטוי "בני אברהם יצחק ויעקב" הוא ביטוי של כבוד ומתאר את מעלתו הפנימית של כל יהודי, ואפילו אם הוא ירד מנכסיו או שהוא מהשכבות החלשות בחברה, יש להתייחס אליו בכבוד.

2) בנוסף, דברי רבי עקיבא "כאילו הם בני חורין", מקבלים משמעות נוספת לאור דברי המשנה בערבי פסחים. אפילו העניים שבישראל תמיד נחשבים כבני חורין, כי המושג 'בן חורין' הוא מי שמושל בעולם ולא העולם מושל בו. דברי אהבה ואמונה בגדלות ובעתיד עם ישראל יצאו מתוך ליבו של רבי עקיבא, לב אוהב ומאמין, "אפילו עניים שבישראל רואין אותם כאילו הם בני חורין שירדו מנכסיהם, שהם בני אברהם יצחק ויעקב".

סיכום

ביכולתו המופלאה מלמד אותנו רבי עקיבא לראות את הטוב בעצמנו, לראות את הטוב בזולת, לראות את הטוב בעם ישראל.

לתגובות ולקבלת המאמר המלא:
gemarabemunah@gmail.com

בגמרא בשבת (קכז, א) נאמר בשם רבי יוחנן שישנם ששה דברים שהאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה והקדן קיימת לו לעולם הבא. אחד הדברים הללו הוא הדן את חברו לכף זכות. חז"ל מסבירים באמצעות הסיפור הבא מדוע האדם 'אוכל בעולם הזה את הפירות' של לימוד זכות על הזולת:

"תנו רבנן: הדן חברו לכף זכות דנין אותו לזכות. ומעשה באדם אחד שירד מגליל העליון ונשכר אצל בעל הבית אחד בדרום שלש שנים. ערב יום הכפורים אמר לו: תן לי שכר, ואלך ואזון את אשתי ובני. אמר לו: אין לי מעות. אמר לו: תן לי פירות. - אמר לו: אין לי... הפשיל כליו לאחוריו, והלך לביתו בפחי נפש".

מסופר שלאחר סוכות הגיע בעל הבית לביתו של הפועל ושילם לו את שכרו, ואז שאל אותו - מהי הזכות שהוא לימד עליו כשאמר לו שאין לו מעות, פירות, קרקע וכו'? ועל כל דבר הסביר הפועל בדרכים יצירתיות מה הזכות שלימד עליו. ולבסוף אמר לו הפועל שלימד עליו זכות שהקדיש את כל נכסיו לשמים, ובעל הבית השיב שאכן כך היה "ואתה, כשם שדנתני לזכות - המקום ידין אותך לזכות".

ישנן שאלות רבות העולות מסיפור זה, אך נעסוק רק באחת מהן. היכן בסיפור זה אנו רואים דוגמא לדברי חז"ל שמי שדן את חברו לכף זכות ידונו אותו לכף זכות? היינו מצפים שתופיע כאן דוגמא לכך שהפועל 'אוכל בעולם הזה את הפירות' של לימוד זכות על בעל הבית. היכן מצינו שדנו לכף זכות את הפועל שדן את בעל הבית לכף זכות?

כדי להשיב על השאלה הזאת יש צורך לברר את הזהות של הפועל שלימד זכות.

התחושה כשקוראים את הסיפור היא שאותו פועל היה אדם מיוחד ביותר, ואמנם לימים הפך להיות מגדולי התנאים שבכל הדורות. בשאלות דרב אחאי גאון נאמר שאותו פועל היה לא אחר מאשר רבי עקיבא בצעירותו.

נראה שזהו הסיפור המכונן בתולדות חייו של רבי עקיבא בצעירותו כשעדיין היה עם הארץ לפני שלמד תורה. כפי שנראה מיד, כל ציר חייו של רבי עקיבא הסתובב סביב לימוד זכות.

תחנה ראשונה: דן את עצמו לכף זכות

עד גיל ארבעים רבי עקיבא לא למד תורה, עד שיום אחד הוא ראה את טיפות המים שחקקו את האבן "מיד היה רבי עקיבא דן ק"ו בעצמו מה רך פסל את הקשה, דברי תורה שקשין כברזל על אחת כמה וכמה שיחקקו את לבי שהוא בשר ודם, מיד חזר ללמוד תורה".

הרב חגי לונדין

פרשה של הנפש

פרשת בהר עוסקת במצוות חברתיות - שמיטה, יובל, גאולת קרקע, והאיסור לקחת נשך ותורבית (ריבית).

נשך מלשון נשיכה. אדם נוגס בבשר החי של השני. האיסור לקחת נשך וריבית נובע מעיקרון רוחני: אסור לעשות רווחים תוך ניצול חולשה של השני. כאשר אדם מלווה בריבית הוא מנצל את הנזקקות של השני לכסף. הרווח הוא לא על עבודה יצרנית אלא על הזמן בו הכסף נמצא אצל הלווה. חז"ל מלמדים אותנו פה עיקרון חשוב: זמן לא שווה כסף, עבודה שווה כסף! כאשר ישנה עבודה אזי גם מגיע הרווח, אבל הרווח הוא לא מטרה בפני עצמה.

אנחנו לא באנו לעולם על מנת ליצור רווחים קלים, אנו באנו לעולם בשביל ליצור. ליצור מערכות יחסי גומלין בין אדם לחברו, ומתוך כך לפתח

לב
הפרשה

את המציאות. זו גם הסיבה עבורה ישנה מצוות שמיטה ויובל - לאפס את המערכות החברתיות ולדאוג שלא ייווצר פער גדול מדי, ומתוך כך ניצול, של אדם אחד כלפי השני. אלו הם עקרונות חשובים כל השנה אולם בימים אלו - של ספירת העומר - הם חשובים שבעתיים. ימי ספירת העומר הם ימים שיש בהם פוטנציאל פגיעה בשני. לכן בימים הללו אנו לומדים פרקי אבות - משניות שמשמשות כש"ס כהקדמה לדיני ממונות - ומלמדות אותנו כיצד להתנהל נכון במערכות היחסים שבין אדם לחברו.

לדבר תורה שבועי מצולם ומשוכתב מהרב לונדין ניתן לשלוח הודעת וואטסאפ (!)
למספר 0545753771

נראה לו נכון או שאין לו פנאי, היא מאוכזבת ומתוסכלת. האשמותיה החוזרות ונשנות, הוצאת התסכולים בלגלוג ובנוכחות הילדים, גרמו לו להתרחק ממנה, יותר ויותר. תמי למדה את המשוואה הפשוטה שזוגיות שווה הדדיות. היא החלה להתעניין ולהיות חלק מהאינטרסים שלו. למדה לעודד אותו בשאיפותיו ולתמוך בדרכו השונה משלו. ההבנה הכנה שלה שיש מקום נכבד גם לאינטרסים שלו, יצרה התעניינות ונתינה הדדית שקירבה ביניהם.

• האשמות כדי להוכיח שאין מה לעשות יותר ביחד: ישנם זוגות שעוסקים כל כך בהאשמות ואינם מבקשים פתרונות למצוקתם, אלא להוכיח עד כמה האחר פוגע עם כוונות זדון. אני נוכחת בהאשמות והטחות ובמבט נוקב שכביכול אומר: "זהו זה. אין תקנה". ואני שואלת את עצמי האם הם באים בכנות ובתום לב לשנות ולתקן? ואולי לסמן v ולהמשיך הלאה? אחד מהם בד"כ, ממשיך להטיח האשמות ו"לקרוא את מחשבות" בן הזוג, כדי להצדיק את רצונו להשתחרר ושאני כיועצת, אתן לכך אישור.

בשבוע הבא, נלמד כיצד ניתן לצאת מההאשמות לדרך חדשה.

אשתו לא מבינה למה זה מציק לו כל כך. היא האשימה אותו שהוא מחבל בקשרים שלה עם משפחתה ורוצה ברעתה. "אני לא אשמה שהוא מבודד מהמשפחה שלו. בגלל זה גם אני צריכה להתנתק ממשפחתי? כשהתחתנו, הוא שמח שיש לי משפחה חמה ואמר שגם הוא רוצה להרגיש חלק ממשפחתי. הוא מחפש סיבות שונות ומשונות, רק כדי להרחיק אותי מהמשפחה..." בהקשבה לכאב של חיים מתברר שהיחס החיובי המופגן של אשתו כלפי משפחתה, מציב בפניו תדיר את החוסר שלו ואת הכאב המתלווה אליו. המראה הזאת, מזמינה את חיים, לטפל בכאב המשפחתי שלו ובכך יתחבר למשפחתו ובמיוחד לאמו. בנוסף התגלה לחיים שהוא מקנא באשתו שיש לה פנאי לעצמה ולשיחות משפחתיות ואילו הוא, עסוק בעבודה ולא מצליח למצוא לעצמו זמני הנאה. האתגר הנוסף שנוצר, הוא ליצור שינוי בסדר היום, כך שיהיה לו זמן לעצמו.

• האשמות מתוך אינטרסים: אינטרסים פירושם, אנוכיות. זו הציפייה של האדם האנוכי שהאינטרסים שלו, ימומשו לפני האינטרסים של בן הזוג. זה מצב שאינו ריאלי. בכלולו קיים רצון בסיסי למילוי עצמי שמטרתו לדאוג לעצמו. מתוך כך, תתאפשר נתינה לזולת. אך כשהרצון לקבל אינו על מנת להעניק, הוא מהווה מכשול עמוק ביחסים הזוגיים. לתמי היו דמיונות רומנטיים שמכיוון שבעלה אוהב אותה הוא יעשה הכל בשבילה, גם בניגוד למה שהוא חושב או רוצה. תמי האשימה אותו שהוא לא באמת אוהב אותה ושהוא אנוכי שחושב רק על טובת עצמו. תמי שאפה לחיי רווחה כלכלית ולכן נישאה לאדם עשיר. כשהיא מבקשת משהו שלא

בשבוע שעבר, פגשנו מקורות שונים להאשמות: מתוך אכפתיות, מהרצון שהכל ייעשה ע"פ דרכי ומהפחד מתיקון עצמי. מקורות נוספים להאשמות הם:

• האשמות כלפי בן זוג אחד שמעיר למשנהו - הקב"ה יצר בזוגיות הזדמנות מדהימה עבור כל אחד, ללמוד על עצמו, להכיר את עצמו טוב יותר, להתבגר ולגדול, דרך המראה ההדדית שכל אחד משקף לשני את חולשותיו, כדי להשתנות ולצמוח...

חז"ל אומרים: "כל הפוסל במומו פוסל". כל אחד רואה את המציאות בהתאם לתכונותיו. בפסיכולוגיה, תופעה זו נקראת: השלכה - הנטייה להשליך על השני את חסרונותינו. הרב וולבה כינה זאת בשם: פנס קסם. כאשר במשיר ישנה תמונה קטנטנה, הפנס המשליך אור על הקיר, מראה את התמונה גדולה. וכדברי הרב דסלר זצ"ל: "אין אדם רואה את העולם אלא במשקפי עצמו". כלומר כשאנו במצב רוח מרומם, יקל לנו לראות את הטוב שבשני, ואם אנו במצב רוח ירוד, יתבלטו לנו חסרונותיו. כך קורה שהיכולת לראות את חסרונות השני קיימת, מפני שהחסרונות נמצאים בתוכנו. זו הזדמנות לגלות אותם וליצור שלום פנימי בתוכנו.

כאשר הפחדים והכאבים האישיים נחשפים ע"י בן הזוג, ניתן לשפר בכך את העצמי ואת המערכת הזוגית. המראה, אינה בהכרח צורת הביטוי של הכאב אלא של מהות הכאב. לדוגמה: חיים מאשים את אשתו שמבזבזת זמן רב בשיחות עם משפחתה ובעיקר עם אמה. הוא גם מאשים אותה שהיא רואה רק את עצמה והוא לא משמעותי בחייה.

***יועצת אישית זוגית ומדרכת כלות**
לתגובות ולשאלות וכן להצעת נושאים
המעניינים אתכם -
esteravr@gmail.com
מאמרים נוספים בנושא זוגיות ניתן למצוא
באתר מכון מאיר >

יִשְׁלִי אוֹהֲבִיךָ

אֶהְבְּתִיךָ יְרוּשָׁלַיִם
וְאֶל תִּשְׁאָלִי מִדָּוָע.
כְּמִהָה
לְדַעַת אוֹתָךְ,
לְהִיטֵמֵעַ
לְהַתְמַאֵץ
בְּשִׁלְמוֹת יוֹפִיךָ
עַד כִּי אֵינִי

אֶז -
בָּךְ - יְרוּשָׁלַיִם
כֹּל דָּקָה נָצַח.
וְאֵינִי, אֵינִי,
כֹּל כְּלִי -
כֹּל מֶה שֶׁהֵייתִי וְמֶה שֶׁאֵהִי
אֵינִי כֹּל כֶּף "הִנֵּנִי"!

יפה

בָּךְ - יְרוּשָׁלַיִם,
אֵינִי שׁוֹאֵלְתְּ דָּבָר,
הַכֹּל מִחֶנֶךְ
הַכֹּל מִכֶּנֶס
לֹא מִצְמָצֵם לֹא מִגִּדָּר.

לֹא יֵאמָר בָּךְ אָדָם "צֹר"
כִּי אַתָּה, מְקוֹמוֹ שֶׁל מְקוֹם
הַחוּבֶק בְּאַהֲבָה אֶת כָּל אֲחִי,
כָּל בְּנֵיךָ, אוֹהֲבִיךָ,
הַכּוֹסֶפִים
לְהִסְתוֹפֵךְ בְּחִצְרוֹתֶיךָ.

מעבר לפילוסופיה

ספר זה מהווה השלמה
לספר 'עולמות', העוסק
בפילוסופיה מתוך מבט
אמוני ביקורתי.
ערך בדרך של דו־שיח,
כדי להחיות את הדיון
ולחדד את השאלות,
כמצוי אצל הפילוסוף
אפלטון, ולהבדיל אצל
רבנו הק' רבי יהודה הלוי.

כ. קשה, 224 עמ'

ניתן להזמין בטלפון: 02-9973168
או באתר **החדש**: www.ChavaBooks.co.il

ניתן להשיג את כל ספרי ההוצאה
ב'דני ספרים' רח' אבן ישראל 3 ירושלים

- איך העבודה החדשה בחברת החשמל? - 'מדליק'...
- גיליתי שקפה שחור הרבה יותר ממריץ כשהוא נשפך על המכשירים...
(מתוך פורום הבדיחות באתר)

פרשה מאירה

ברכת שמים

האם אתם יודעים שבשנה הבאה תחול שנת השמיטה? כן!
בפרשת השבוע התורה מצוה על שנת השמיטה. אחרי שש שנים
בהן עובדים את האדמה, בשנה השביעית - שבת לה'. כמו שבכל
שבוע יש לנו יום מנוחה אחרי ששה ימים, כך גם בשנים - עלינו
לשבות ממלאכת הקרקע בשנה השביעית.

חוץ מהאסור לעבד באדמה בשנת השמיטה, אנחנו מצווים גם
להפקיר את היבול והפרות, ולאפשר לכל מי שרוצה לבוא
ולקחת! אבל איך זה יכול להיות? כיצד החקלאים שחיים
מהתבואה והיבול האדמה, יוכלו להתקיים בשנת השמיטה? אפלו
את מה שצומח מעצמו הם חייבים להפקיר!

התורה מסבירה לנו שה' נותן ברכה מיוחדת בשנה הששית,
ומהתבואה שתצמח בה יוכלו החקלאים לאכול ולחיות גם
בשמיטה, בה אסור להם לעבד והם צריכים להפקיר את התבואה.
מכאן נוכל ללמוד גם לעצמנו: כאשר אנחנו נותנים לאחר, מותרים
או גומלים צדקה וחסד - בנדיה הקדוש ברוך הוא מברך אותנו,
ולא נפסיד מן!

עלון ערוץ מאיר להורים ולילדים
כרשת בהר-בחוקותי תשפ"א

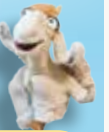
שאלות בפרשה

1. באיזו שנה חל היובל?
2. מה עושים בשנת היובל ביום הכיפורים?
3. השלימו: "את שבתותי תשמורו _____"
4. כמה מבני ישראל ירדפו רבבה, כאשר תחול הברכה?
5. מה פירוש המילה 'לצמיתות'?
6. איזה אילן 'בוצרים'?
7. מדוע ציוותה התורה שהקרקעות יחזרו לבעליהן ביובל?
8. לאיזה שבט לא היתה נחלה עצמאית בארץ?

חידת חדגא:

הסבירו: שתי ספירות דומות, בהפרש של שבת אחת!

חידת פולקע:

לאיזו ציפור קוראים בשנת היובל, ומה הכוונה?

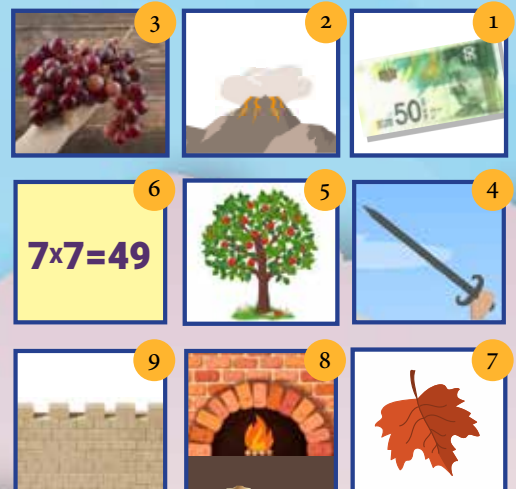
70 שמות לירושלים

לכבוד יום שחרור ירושלים - מצאו בתפוזרת לפחות 20 משמות ירושלים!

ר	י	ו	י	ד	ד	ט	פ	כ	פ	ע	ש	צ	נ	ש	י
ת	מ	ג	פ	ל	ק	ט	ג	ה	י	ר	ו	מ	ו	ד	פ
י	ג	ע	ה	ת	כ	ה	ט	ר	ר	מ	ב	ר	פ	ה	ו
מ	ק	ב	נ	ו	ל	מ	ל	ש	א	ו	ר	ב	צ	י	י
י	צ	ג	ו	ת	ב	א	י	ז	ה	ו	כ	ת	י	ע	ת
ל	מ	ש	פ	ה	נ	ו	י	צ	מ	י	ל	י	ת	ר	ל
ש	נ	צ	ש	ע	ו	ד	ב	ה	ע	ק	מ	ע	כ	ל	י
ו	ו	ט	ז	מ	נ	כ	ר	מ	י	ר	ת	מ	ר	י	ל
ר	ח	ב	ע	י	ר	ה	צ	ד	ק	צ	י	ט	י	ר	כ
י	ה	ז	ב	מ	ג	צ	א	פ	י	ע	ר	ה	נ	ג	ב
ס	נ	ה	ל	ח	נ	א	ר	י	א	ל	ק	מ	ט	ז	ה
ה	ר	ה	ק	ו	ד	ש	ה	נ	מ	א	נ	ה	י	ר	ק

תמונות בפרשה

מצאו למה רומזות התמונות, מתוך פרשת השבוע

מגילת דוד 96

הרב שלמה אבינר

מלחמות

אחר כך יצאתי למלחמה נגד מואב. גם הם רשעים גדולים. השארתי אצלם את אבי ואמי ואחי^[2], והם מעלו באמון ורצחו אותם. הם מבינים רק שפה אחת: הרתעה. לכן מדדתי בעזרת חבלים, וקבעתי את גורלם: חלק הרגנו, וחלק לקחנו כעבדים^[3].
זו לא אכזריות, זו רחמנות על אחרים^[4].

אין ברירה. אני חייב להלחם ולמגר את האויבים. הם לא אנשי שלום ואינם רוצים שלום. כאשר נכנסנו לארץ, יהושע בן נון הציע להם שלום וכלם סרבו, חוץ מגבעון, וגם הם רסו אותנו. מאות שנים הפלשתים מציקים לנו וסוגעים בנו. הבא להורגך השכם להורגו, בין שהוא רוצה להרג את עם ישראל או את מדינת ישראל.
קדם יצאתי למלחמה נגד פלשתים, האויב הראשי שלנו, וב"ה נצחנו והכנענו אותם לגמרי. לקחנו מהם את כל השלטון^[1].

1. שמואל ב ח א.

2. שמואל א כב ד רש"י.

3. שמואל ב ח ב.

4. אגרות הרא"ה א ק.

הציפיה לבניין המקדש ולעבודת הקרבנות היא השאיפה היותר אצילית ויותר עליונה מכל מה שכל רוח עדין וכל נשמה שירית עליונה יכולה לצייר. עילוי החיים בפועל, עילוי העולמים, התקשרות כל החיים באור חי העולמים...
(ערפלי טוהר, י')

הרב שלמה אבינר

האסון במירון ראיון: הרבמרדכי ציון

התורה, אהבה ואחוה ואמת יש בה. אברהם אוהב את יצחק, יצחק את אברהם, והם מתחבקים זה עם זה. יעקב, שניהם אווזים בו באהבה ואחוה, נותנים רוחם זה בזה. החברים צריכים להתנהג באותה דוגמה. **ש: יש טוענים שבגלל מה שקרה, יש לאסור את העליה למירון.** ת: לא נראה. על כל פנים, שאלה זו אינה עומדת עתה על הפרק. **ש: כיצד מתנחמים מהאבל הנורא על מותם של 45 אחינו?** ת: לא מתנחמים. לא מכל דבר אפשר להתנחם. מי שמתנחם כה מה, אין לו לב. צריך לבכות הרבה. כמובן לא לנצח. ד' אמר לשמואל: עד מתי אתה מתאבל על שאול? ד' לא אמר לו לא להתאבל, אלא לא להתאבל בלי סוף. יש ויש להתאבל, אך לא יותר משנה, גזרה על המת שיישכח מן הלב אחרי י"ב חודש. כמובן, יש עוד דברים שיש להתאבל עליהם. כגון תאונות דרכים. אמנם מת רק אדם ליום ולא 45, אך אחרי חודש וחצי, נהרגים 45, בתום שנה 300, ואין זה משנה אם מתו באותו יום או לא. וכן יש להתאבל על 8000 שמתים מעישון כל שנה, כלומר 45 כל יומיים, ומתוכם שישיית מעישון סביל, כלומר 45 כל 12 יום. עישון סביל פירושו למשל שהבעל מעשן, ואשתו מתה מסרטן. גם על זה אי אפשר להינחם. אין זה אומר שנבכה יומם ולילה. אלא החיים מורכבים: שמחה וצער. אור וחושך משמשים בערבוביא. חז"ל אומרים שגם הקדוש ברוך הוא בוכה: אם לא תשמעוהו, במסתרם תבכה נפשי. הרי נאמר: עוז וחדוה במקומו? תירצו: הא בבתי גואי (בתים פנימיים, שם הוא בוכה). הא בבתי בראי (בתי חיצוניים, שם הוא שמח) (חגיגה ה, ב). בתשעה באב בוכים, ביום העצמאות שמחים. עולם מורכב. ב"ה הוא הולך וטוב, ובעתיד, יהיה כולו טוב.

ש: למה ריבונו של עולם עשה אסון זה, ובמיוחד לאנשים צדיקים שבאו לקיים מצווה במסירות?

ת: איננו יודעים את סודות ד'. אין לנו נביאים. גם נביאים לא ידעו הכל, אלא מה שד' אמר להם. היה רעב קשה בימי דוד, ולא ידעו למה. לפעמים רש"י אומר בפירושו על התורה: לא ידעתי פירושו. גם אנחנו לא יודעים למה יהודים אלה נספו בשריפה בכרמל, ואחרים נטבחו בפרעות וכו'. דברים רבים איננו יודעים. יש דברים ששואלים ומקבלים תשובה, יש דברים ששואלים ולא מקבלים תשובה, ויש דברים שאסור אפילו לשאול. וידום אהרן.

ש: מי אשם? בתקשורת מתעסקים בזה הרבה.

ת: אין זה ענייננו. אין פתרון הבעיה מוטל עלינו. אסור לנו לחטט בלשון הרע. אדם לא צריך להיות עסוק להאשים אחרים, אלא להאשים את עצמו. כל יום אומרים כמה פעמים: אשמנו. ולא אומרים: אשמתם, או הם אשמנו. כאשר הרומאים חטפו תבוסה קשה על ידי חניבעל הם הוציאו פקודה שאסור להאשים אף אחד. אפילו הרומאים המושחתים הבינו שזה מזיק לאומה. יש אנשים הממונים על כל אלה, הם יחקרו, ואנחנו לא צריכים לעסוק בזה.

ש: כאשר התקשורת עוסקת בנושא מסוים, היא מעוררת לטפל בו, לא כן? ת: לא תמיד. אמרו: התקשורת היא כלב השמירה של הדמוקרטיה, אבל זה לא תמיד נכון. פעמים רבות התקשורת משרתת את ההון-שלטון, ורוויה שקרים. אי אפשר לסמוך עליה.

ש: אז מה עלינו לעשות אחרי האסון?

ת: כדברי הרמב"ם בתחילת הלכות תענית: לעשות תשובה. כל אחד יעשה תשובה במה שהוא חוטא. כתב רבנו אברהם בן הרמב"ם שפעם משהו שאל את הרמב"ם במה עליו לעשות תשובה. השיב לו: בזה. כלומר בזה שאינו יודע במה לעשות תשובה, על זה עליו לעשות תשובה. **ש: אבל האם יש דבר שכל כלל ישראל צריך לעשות תשובה?**

ת: כן. להוסיף אהבת ישראל, אהבת חינום. זה תמיד טוב. גלינו בגלל שנאת חינום וניבנה על ידי אהבת חינום. זה גם קשור לל"ג בעומר כמו שכתוב בספר הזוהר, והנה תרגום (כי תשא קצ, ב): אמר רבי אבא: כל אלה החברים (=תלמידי רבי עקיבא), שלא אהבו אלו את אלו, הסתלקו מהעולם טרם זמנם. (לעומת זאת), כל החברים בימי רבי שמעון, היתה ביניהם אהבת נפש ורוח, ולכן בדורות של רבי שמעון היתה התגלות (=גדולה של סתרי תורה), שהרי אומר: כל החברים שאינם אוהבים אלו את אלו, גורמים שלא ללכת בדרך הישר. מרוב שעושים בה פגימה, שהרי

שאלות?

מחמן לשבת עם הרב אבינר
בישיבת עטרת ירושלים

• מתכננים למתן תורה •
שבת לפני חג השבועות
במדבר | ד' סיון תשפ"א

- בתוכנית -

שיחות מראש הישיבה הרב אבינר שליט"א
עונג שבת
סיור בתוככי העיר העתיקה
מלווה מלכה
ראיון קבלה לישיבה

• הרשמה מראש חובה •

ר"מ שבוע ישיבה | אברהם סידמן - 054-4406926 | אילן - 052-8701320

שלוחת הציבור שלכם

מבית מקור ראשון

רוצים להגיע למאות אלפי בתי אב בציבור הדתי? איתנו אתם יכולים!

הפצה שבועית של עלוני פרשת השבוע ופרסום בכל בתי הכנסת ברחבי הארץ
הדרכת מודעות בבתי הכנסת ובריכוזים דתיים
דיוור ישיר בכל רחבי הארץ

הפקות מיוחדות:
עיצוב, קדם דפוס ודפוס איסוף ועיטוף מוצרים בניילון לפי הזמנה, הידוק בסיכות הכנסת אינסורטים לעלוני

לפרטים:
052-8908518
0528908518@gmail.com